

Výkaz peněžních toků (cash flow)

(Prezentace k přednášce ke kurzu 1FU307)

Libor Vašek

VŠE v Praze

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Výkaz peněžních toků

Východiska

- Výkaz peněžních toků **nedílnou součástí účetní závěrky** sestavené dle IFRS pro každou účetní jednotku a za všechna prezentovaná období.
- Důvody sestavení => uživatelé účetní závěrky zainteresovaní, jak a kdy podnik generuje peněžní prostředky, neboť:
  - výsledek hospodaření při aktuální bázi není totožný s peněžními prostředky
  - volba účetních metod (odpisování dlouhodobého majetku, nákladové vzorce u zásob, oceňování reálnou hodnotou aj.) má vliv na výsledky hospodaření, zatímco peněžní toky jsou těmto volbám neutrální
  - peněžní toky jsou podstatné pro testování návratnosti účetních hodnot aktiv (vliv na impairment aktiv, tvorbu opravných položek k pohledávkám, snížení hodnoty zásob aj.) => má-li být účetní informace v účetní závěrce významná, musí mít prediktivní hodnotu
  - investoři poskytující peněžní prostředky se rozhodují na očekávané výnosnosti a ta je dána očekávaným čistým peněžním tokem plynoucím do podniku, z něhož mohou plynout peněžní prostředky zpět investorům (viz cíl účetního výkaznictví v Koncepčním rámci)

*„Výkaz peněžních toků poskytuje **informace**, které umožňují uživatelům **vyhodnotit změny stavu čistých aktiv podniku**, jeho **finanční strukturu** (včetně likvidity a solventnosti) a jeho schopnost ovlivnit částky a načasování peněžních toků tak, aby se přizpůsobili měnícím se okolnostem a příležitostem. Informace o peněžních tocích jsou **užitečné pro stanovení schopnosti podniku vytvářet peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty** a umožňuje uživatelům vyvinout modely pro stanovení a srovnání současné hodnoty budoucích peněžních toků různých podniků. To také **zlepšuje srovnatelnost při vykazování provozní výkonnosti rozličných podniků**, protože to **vylučuje dopady užití různých účetních přístupů pro stejné operace a případy.**“*

Peníze a peněžní ekvivalenty

- Výkaz peněžních toků poskytuje informaci o vývoji peněz a peněžních ekvivalentů (o peněžních tocích) za prezentované období v rozlišení na provozní činnost, investiční činnost a financování.

Peníze (*Cash*)

- ⇒ **peněžní hotovost** (peníze držené v pokladně v domácí měně i valuty) a **vklady na požádání** (běžné bankovní účty vedené v domácí měně i devizové bankovní účty)

Peněžní ekvivalenty (*Cash Equivalents*)

- ⇒ **krátkodobé, vysoce likvidní investice, které jsou pohotově směnitelné za předem známou částku peněz a s nimiž je spojeno pouze nepatrné riziko změny v jejich hodnotě** (např. bankovní termínovaný vklad uzavřený na dobu jednoho měsíce nebo depozitní směnka s dobou splatnosti tři měsíce).
- *Směnitelnost investice za předem známou částku peněz* => lze zaručit pouze u dluhových finančních nástrojů, tj. u bankovních depozit, směnek, obligací, pokladničních poukázek apod. cenných papírů. Za peněžní ekvivalenty tak nelze považovat majetkové finanční nástroje, tj. akcie apod. Je s nimi spojeno vyšší riziko cenových změn a nelze zaručit stálost jejich hodnoty.
  - *Krátkodobost* => doba splatnosti k datu pořízení investice musí být maximálně 3 měsíce; určení, zdali jde o peněžní ekvivalent nastává k datu pořízení příslušné investice, tj. k jejímu prvotnímu uznání.

Peněžní toky (*Cash Flows*)

- ⇒ **přítoky a odtoky peněz a peněžních ekvivalentů**, tj. jakékoliv jejich zvýšení – příjem od odběratelů z prodeje zboží či poskytnutí služby, čerpání úvěru od banky, peněžní vklad od akcionářů – na jedné straně a jakékoliv jejich snížení – úhrada závazků dodavatelům, výplata mezd zaměstnancům, splátka bankovního úvěru – na straně druhé.
- ⇒ pohyby mezi položkami, které naplňují definici peněz nebo peněžních ekvivalentů se za peněžní toky nepovažují, tj. např. uložení volných peněz na tříměsíční termínovaný vklad, vybrání peněz z bankovních účtů do pokladny apod.
- ⇒ „*Peníze a peněžní ekvivalenty*“ patří mezi minimální informace prezentované samostatně ve výkazu finanční situace a rozvahová změna je předmětem vysvětlení ve výkazu peněžních toků.

Kategorie peněžních toků

- **Provozní činnosti** (*Operating Activities*) => hlavní výdělečné činnosti podniku a ostatní činnosti, které nespádají do investičních činností nebo do financování.
- **Investiční činnosti** (*Investing Activities*) => pořízení a prodej dlouhodobých aktiv a ostatních investic, které nejsou zahrnuty do peněžních ekvivalentů; mají odraz zejména ve změně dlouhodobých aktiv ve výkazu finanční situace.
- **Financování** (*Financing Activities*) => činnosti, které vyplývají ve změny velikosti a složení vlastního kapitálu a výpůjček podniku; mají odraz zejména ve změně vlastního kapitálu a dlouhodobých závazků ve výkazu finanční situace.

Peněžní toky z provozních činností

- ⇒ vyjadřuje informaci, zdali je podnik schopen generovat peníze z vlastní výdělečné činnosti, tj. z výroby, obchodu nebo poskytovaných služeb => schopnost podniku vytvořit dostatečné peněžní prostředky k provádění nových investic bez použití externích zdrojů, ke splácení úvěrů, distribuci dividend
- ⇒ často klíčová veličina finančního hodnocení podniků vstupující do různých ukazatelů finanční analýzy založených na cash flow
- ⇒ snahou každého podniku by měla být kladná a pokud možno v čase rostoucí hodnota

Příklady:

- peněžní příjmy z prodeje zboží či výrobků nebo z poskytování služeb;
- peněžní příjmy z licencí, poplatků, provizí a jiných podobných výnosů;
- peněžní platby dodavatelům za zboží, výrobky a poskytnuté služby;
- peněžní úhrady zaměstnancům;
- peněžní úhrady nebo vratky daní ze zisku, pokud nejsou specificky zařazeny mezi investiční činnosti nebo financování;
- přijaté úroky a dividendy (alternativně lze uvážit i investiční činnost);
- placené úroky a dividendy (alternativně lze uvážit i financování).

Peněžní toky z provozních činností

Zisk před zdaněním		17 934	19 275
Odpisy a znehodnocení dlouhodobých aktiv	5, 6	11 932	12 746
Změna stavu rezerv		- 910	3 875
Zisk z prodeje dlouhodobých aktiv		- 10	- 11
Čistý úrokový výnos (-) / náklad (+)	20	251	53
Změna stavu zásob		- 3 747	- 1 937
Změna stavu pohledávek		1 623	- 3 701
Změna stavu závazků		1 219	2 355
Zaplacená daň z příjmů z provozní činnosti		- 4 068	- 3 561
Úroky placené		- 614	- 531
Úroky přijaté		694	652
Podíl na zisku (-) / ztrátě (+) přidružených společností		- 1 272	- 227
Výnosy z ostatních účastí	20	- 84	- 125
Nerealizované zisky (-) a ztráty (+) z derivátů a ostatní úpravy o nepeněžní operace		715	- 612
Zisk (-) / ztráta (+) z prodeje dceřiné společnosti	29	- 220	-
Peněžní toky z provozní činnosti		23 443	28 251

ŠKODA AUTO, a.s., KÚZ 2012/2011

Peněžní toky z investičních činností

- ⇒ použití volných peněz do dlouhodobých aktiv, kterými podnik zajišťuje svoji hlavní výdělečnou činnost a zajišťuje provozní peněžní toky, tzv. CAPEX
- ⇒ použití volných peněz do investičních aktiv, kterými mohou být různé majetkové podíly nebo poskytnuté úročené půjčky
- ⇒ většinou bude dosahovat záporných hodnot

Příklady:

- peněžní úhrady spojené s pořízením dlouhodobých hmotných (pozemky, budovy a zařízení, investice do nemovitostí) a nehmotných aktiv, včetně aktivovaných nákladů na vývoj a aktiv vyrobených vlastní činností;
- peněžní příjmy z prodeje dlouhodobých hmotných a nehmotných aktiv, případně jiných dlouhodobých aktiv;
- peněžní úhrady spojené s pořízením kapitálových nebo dluhových nástrojů jiného podniku, investic v přidruženém nebo společném podniku;
- peněžní příjmy z prodeje kapitálových nebo dluhových nástrojů jiného podniku, investic v přidruženém nebo společném podniku;
- peněžní půjčky poskytnuté jinému podniku;
- přijaté úroky a dividendy (alternativně lze uvážit i provozní činnost).

Peněžní toky z investičních činností

Výdaje spojené s nabytím dlouhodobých aktiv			- 18 921	- 13 558
Přirůstky aktivovaných vývojových nákladů	5		- 6 104	- 3 306
Navýšení (-) / snížení (+) krátkodobých úložek*	8		21 533	- 11 500
Navýšení dlouhodobých úložek	8		- 3 033	-
Příjmy z prodeje dlouhodobých aktiv			44	14
Příjmy z ostatních účastí			84	125
Čistý peněžní přítok (+) / odtok (-) z prodeje dceřiné společnosti	29		- 635	-
Peněžní toky z investiční činnosti			- 7 032	- 28 225

ŠKODA AUTO, a.s., KÚZ 2012/2011

Investing activities

Acquisitions and disposals	11	(201.4)	(566.5)	(469.8)
Purchases of property, plant and equipment		(240.7)	(290.3)	(216.1)
Purchases of other intangible assets (including capitalised computer software)		(43.8)	(39.8)	(37.1)
Proceeds on disposal of property, plant and equipment		7.3	123.5	13.2
Net cash outflow from investing activities		(478.6)	(773.1)	(709.8)

WPP AR 2013

Peněžní toky z financování

⇒ peněžní toky plynoucí z externího financování (v podobě vlastního i cizího kapitálu)

Příklady obsažené v IFRS pro SME:

- peněžní příjmy plynoucí z emise akcií nebo jiných kapitálových nástrojů;
- peněžní toky spojené s nakládáním s vlastními akciemi;
- peněžní příjmy plynoucí z emise dluhových cenných papírů, např. obligací, směnek;
- peněžní příjmy plynoucí ze získaných krátkodobých nebo dlouhodobých výpůjček;
- peněžní splátky vypůjčených částek;
- peněžní úhrady nájemce, které představují snížení závazku z titulu finančního leasingu;
- placené úroky a dividendy (alternativně lze uvážit i provozní činnost).

Vyplacené dividendy			- 7 144	- 4 767
Přijaté úvěry		13	-	33
Splátky úvěrů			- 33	- 120
Peněžní toky z finanční činnosti			- 7 177	- 4 854

ŠKODA AUTO, a.s., KÚZ 2012/2011

Metody sestavení peněžních toků

Peněžní tok z provozních činností

- ⇒ **přímá metoda** => zobrazuje ve výkazu peněžních toků hlavní kategorie hrubých peněžních příjmů a hrubých peněžních výdajů; požadavkem je identifikovat skutečné peněžní příjmy plynoucí od odběratelů, jež od podniku kupují jeho výrobky, zboží či využívají jeho služeb, a na druhé straně skutečné peněžní výdaje dodavatelům za uskutečněné materiálové dodávky či dodávky zboží a zaměstnancům za poskytnuté služby, tj. za odvedenou práci
- ⇒ **nepřímá metoda** => zobrazuje ve výkazu peněžních toků čisté peněžní toky z provozních činností, které se získají úpravou výsledku hospodaření o (i) dopady nepeněžních transakcí (např. odpisy, rezervy, odložená daň), (ii) dopady časového rozlišení minulých nebo budoucích peněžní toků z provozních činností (např. změna stavu zásob a provozních pohledávek a závazků) a (iii) dopady ostatních položek, které jsou spojeny s investičními činnostmi nebo s financováním (např. úroky).

Peněžní tok z investičních činností a z financování

- ⇒ přímá metoda zobrazující samostatně hlavní kategorie hrubých peněžních příjmů a peněžních výdajů

Úroky a dividendy

- samostatné položky výkazu peněžních toků, alternativní prezentace
- **přijaté** => provozní činnost nebo investiční činnost
- **placené** => provozní činnost nebo financování
- placené úroky, pokud jsou aktivovány do ocenění způsobilých dlouhodobých aktiv, jsou součástí výdajů na pořízení dlouhodobých aktiv v rámci investiční činnosti

Daně ze zisku

- samostatná položka výkazu peněžních toků
- peněžní toky (platby (zálohy x doplatky) nebo vratky) z titulu daně ze zisku se prezentují v rámci provozní činnosti, ledaže by bylo možné identifikovat části související s investiční činností, resp. z financováním

Peněžní toky v cizí měně

- zachyceny ve funkční měně podniku a pro převod z cizí měny se používá měnový kurz platný k datu peněžního toku
- nerealizované kurzové rozdíly vyplývající z přepočtu peněžních prostředků vedených v cizí měně nejsou peněžními toky a výše kurzového rozdílu je prezentována ve výkazu samostatně v rámci finálního sesouhlasení počátečního a konečného zůstatku peněz

Změna stavu peněz a peněžních ekvivalentů		9 234	- 4 828
Kurzové ztráty (-) / kurzové zisky (+) peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů		- 18	93
Stav peněz a peněžních ekvivalentů k 31. 12.	16	40 467	31 251

Zveřejnění vyplývající z IAS 7

Složky peněz a peněžních ekvivalentů

- podnik musí zveřejnit složky peněz a peněžní ekvivalentů včetně sesouhlasení na rozvahovou položku krátkodobých aktiv
- zveřejnit pravidla používaná podnik pro vymezení peněz a peněžních ekvivalentů

Cash and cash equivalents:	WPP AR 2013		
	2013 £m	2012 £m	2011 £m
Cash at bank and in hand	2,099.1	1,721.4	1,833.5
Short-term bank deposits	122.5	223.9	113.1
Overdrafts ¹	(338.4)	(586.0)	(518.4)
Cash and cash equivalents at end of year	1,883.2	1,359.3	1,428.2

Note

¹ Bank overdrafts are included in cash and cash equivalents because they form an integral part of the Group's cash management.

The Group considers that the carrying amount of cash and cash equivalents approximates their fair value.

Nepeněžní transakce

- nepeněžní transakce, které svým charakterem patří mezi investiční činnosti a financování, musí být zveřejněny kdekoli v účetní závěrce, např. pořízení dlouhodobého majetku formou finančního leasingu, kapitalizace závazku do vlastního kapitálu

Další zveřejnění (vybraná, nikoliv úplná)

- částky peněz a peněžních ekvivalentů, které jsou drženy podnikem, ale nejsou k dispozici pro použití skupinou
- částka nevyčerpaných úvěrových příslibů (tj. úvěrových rámců), které mohou být použitelné pro budoucí provozní činnosti a k vypořádání kapitálových závazků, s uvedením jakýchkoliv omezení pro jejich použití

Výkaz peněžních toků

Příklady

Na počátku roku evidoval podnik dlouhodobá aktiva s účetní (zůstatkovou) hodnotou 50 000. Během roku podnik prodal aktiva, která měla pořizovací cenu 4 000 a za dobu použitelnosti byla snížena o odpisy ve výši 1 500. Odpisy za uplynulý rok dosahují výši 9 000. Účetní hodnota aktiv na konci roku činí 46 000.

Jaké výše dosahuje peněžní tok z investiční činnosti v souvislosti s pořízením dlouhodobých aktiv?

Společnost dosáhla ročního zisku 18 750 a odpisy za daný rok byly 1 250. Během roku nakoupila dlouhodobá aktiva za 8 000, vzrostly jí pohledávky o 1 000, snížily se zásoby o 1 800 a vzrostly závazky o 350. O jakou částku se změnily peníze během roku?

Pořízení dlouhodobého majetku (PPE, nehmotná aktiva, investice do nemovitostí)

K 31. 12. 2016 společnost eviduje obchodní závazky ve výši 28 954 tis. Kč (2015: 35 758 tis. Kč), v rámci nichž jsou investiční závazky spojené s pořízením dlouhodobých aktiv ve výši 6 996 tis. Kč (2015: 15 732 tis. Kč).

Během roku 2016 společnost pořídila dlouhodobý majetek v celkové výši pořizovacích nákladů 12 763 tis. Kč

Jaké hodnoty dosahuje změna obchodní závazků v rámci provozní činnosti?

Jaké hodnoty dosahuje CAPEX v rámci investiční činnosti?

Úrokové náklady společnosti za rok 2016 jsou 3 290 tis. Kč, přičemž část ve výši 649 tis. Kč je aktivována do ocenění způsobilých aktiv. Všechny úrokové závazky jsou uhrazeny.

Jakou hodnotu bude mít položka „Placené úroky“ ve výkazu peněžních toků?

Pokud společnost obdržela v roce 2016 investiční dotaci ve výši 5 000 tis. Kč, v jaké části výkazu peněžních toků bude příjem prezentován?

Pořízení dceřiného podniku

V roce 2016 společnost nakupila dceřiný podnik za 12 690 tis. Kč, přičemž čistá aktiva k datu akvizice činila 10 650 tis. Kč a vyplývaly z následující položek:

- Pozemky, budovy a zařízení 8 900 tis. Kč
- Obchodní a jiné pohledávky 4 560 tis. Kč
- Peníze 2 530 tis. Kč
- Obchodní a jiné závazky 840 tis. Kč
- Úvěry 4 500 tis. Kč

K 31. 12. 2016 společnost eviduje obchodní pohledávky ve výši 28 954 tis. Kč (2015: 35 758 tis. Kč).

Jaké hodnoty dosahuje změna obchodní pohledávek v rámci provozní činnosti?

Jakou částkou bude ovlivněna výše cash flow z investiční činnosti?

Jak vnímat položky dlouhodobého majetku pořízeného v rámci akvizice v souvislosti s výkazem peněžních toků?

Obchodní pohledávky a související opravné položky

K 31. 12. 2016 společnost eviduje brutto obchodní pohledávky ve výši 35 758 tis. Kč (2015: 28 954 tis. Kč) a k nim opravné položky 15 732 tis. Kč (2015: 6 996 tis. Kč).

Během roku 2016 společnost vytvořila nové opravné položky ve výši 10 763 tis. Kč a plně odepsala pohledávky ve výši 2 027 tis. Kč

Jak se výše uvedené skutečnosti projeví ve výkazu peněžních toků?

Jaké hodnoty dosahuje změna stavu obchodních pohledávek v rámci provozní činnosti?

Pěkný den

Libor Vašek
vasek@vse.cz
KFUA VSE v Praze